

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 15-01-2021 r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
Hanna Machińska**

IX.517.2363.2020.JN

**Pan
Maciej Milkowski
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Zdrowia**

Szanowny Panie Ministrze,

dziękuję za niezwłoczną odpowiedź, udzieloną pismem z dnia 9 stycznia 2021 r. (l.dz. ZPP.6140.85.2020.DJZ), na moje pismo w sprawie braku systemowych, skutecznych rozwiązań pozwalających na organizację leczenia zakażonych koronawirusem pacjentów oddziałów psychiatrii sądowej.

Z otrzymanych informacji wynika, że w dniu 26 października 2020 r. w Ministerstwie Zdrowia zaktualizowano zalecenia dotyczące m.in. stosowania procedur bezpieczeństwa i postępowania w związku z ryzykiem wystąpienia COVID-19 u pacjentów oddziałów psychiatrycznych. Mam nadzieję, że procedury te zostały udostępnione dyrektorom właściwych podmiotów leczniczych i wdrożone do realizacji. Mój niepokój odnośnie tych działań wynika z faktu, iż Dyrektor Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. St. Kryzana w Starogardzie Gdańskim, lek. med. Jacek Bielan, kierując do Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 11 listopada 2020 r. prośbę o wsparcie, nie dysponował informacjami, do którego podmiotu leczniczego może kierować swoich pacjentów oddziałów psychiatrii sądowej z potwierdzonym zakażeniem: chorych wymagających hospitalizacji oraz tych, którzy winni być skierowani do izolatorium.

Rzecznik Praw Obywatelskich posiada informację, że w marcu 2020 r. Ministerstwo Zdrowia zwróciło się do wojewodów z prośbą o wskazanie jednego szpitala wielospecjalistycznego, który byłby wyznaczonym miejscem kwarantanny pacjentów

wymagających leczenia lub izolacji w związku z COVID-19. Zaznaczono, iż powinna to być placówka dysponująca jednocześnie oddziałem zakaźnym oraz zapleczem umożliwiającym leczenie pacjentów z ostrą niewydolnością oddechową oraz powinna dysponować możliwością przyjęcia pacjenta sądowego na podstawowym oraz wzmocnionym poziomie zabezpieczenia. Nie wskazano natomiast na konieczność objęcia tworzonymi procedurami zakładów psychiatrycznych dysponujących warunkami maksymalnego zabezpieczenia. Co więcej, w piśmie z dnia 24 marca 2020 r. (l.dz. ZPP.743.41.2020) skierowanym do Ministra Sprawiedliwości i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, ówczesna Sekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia, pani Józefa Szczurek-Żelazko, podniosła, iż resort zdrowia nie ma możliwości wdrożenia rozwiązania w postaci wyznaczenia np. jednego szpitala na terenie kraju/województwa, który mógłby pełnić rolę ośrodka izolacyjnego dla pacjentów detencyjnych. Potwierdza to słuszność diagnozy, że nie stworzono systemu, który w sposób profesjonalny i skuteczny zapewniałby bezpieczeństwo zdrowotne pacjentom wszystkich oddziałów psychiatrii sądowej.

Mając powyższe na uwadze cieszy fakt, iż dostrzeżono – jak wynika z pisma Pana Ministra - potrzebę wprowadzenia bardziej szczegółowych rozwiązań w odniesieniu do obszarów, w których przestrzeganie ogólnych zaleceń jest niewystarczające. Między innymi dotyczy to miejsc detencji, potencjalnych dużych ognisk koronawirusa, w których przebywają osoby także z grup wysokiego ryzyka. Niezwykle ważnym elementem jest jednak, obok wypracowanych przez resort zdrowia zaleceń dotyczących bezpieczeństwa epidemicznego w odniesieniu do przyjmowania pacjentów do oddziałów psychiatrii sądowej i postępowania w razie stwierdzenia zakażenia wirusem COVID-19, wypracowanie realnych rozwiązań odnoszących się do sytuacji, gdy już wystąpi ognisko epidemiczne w oddziale detencyjnym. O procedury w tym zakresie zabiegał Dyrektor Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. St. Kryzana w Starogardzie Gdańskim. Mam obawy, czy Ministerstwo przyszło z pomocą w rozwiązaniu tego problemu, skoro w piśmie Pana Ministra jest uwaga, że cyt.: „pacjenci winni być przeniesieni jedynie do odpowiednich szpitali, gdy znajdują się w stanie bezpośredniego zagrożenia życia”.

Stąd moje pytania stawiane za głosem personelu wszystkich oddziałów psychiatrycznych: gdzie mają być leczeni pacjenci ciężko chorzy na Covid-19, ale nie będący w stanie zagrożenia życia oraz w jakich placówkach mają być umieszczani chorzy, którzy nie

mają nasilonych objawów somatycznych i wskazań do pobytu w szpitalu? Jak zapobiegać rozszerzaniu się wirusa SARS-CoV-2, gdy liczba pacjentów oraz warunki bytowe nie pozwalają na wyodrębnienie miejsc do izolacji/kwarantanny? Czy jest możliwe kontynuowanie w takich okolicznościach leczenia wobec niezarażonych pacjentów, ale wymagających intensywnego oddziaływania terapeutycznego z powodu złego stanu zdrowia psychicznego? Na te pytania brak jest odpowiedzi w otrzymanym przeze mnie piśmie. Dlatego będę bardzo wdzięczna za przedstawienie wyjaśnień w przedmiotowym zakresie. Proszę również o udostępnienie Rzecznikowi Praw Obywatelskich procedur zaktualizowanych w dniu 26 października 2020 r., o których mowa w odpowiedzi Pana Ministra.

Pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na jeszcze jedną ważną sprawę, wymagającą niezwłocznych decyzji, o ile nie zostały one już podjęte. Otóż od 27 grudnia 2020 r. trwa Narodowy Program Szczepień przeciw Covid-19. W przyjętej strategii, osoby pozbawione wolności przebywające w oddziałach psychiatrii sądowej (o wszystkich poziomach zabezpieczenia) oraz w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym w Gostyninie, nie zostały uwzględnione jako grupy podlegające szczepieniu.

W związku z powyższym, zwracam się z uprzejmą prośbą o powiadomienie, w jakim terminie i na jakich zasadach planowane jest objęcie szczepieniami osób przebywających w ww. miejscach detencji. Proszę również o udzielenie informacji, czy przygotowania do organizacji szczepień w tych podmiotach leczniczych zostały już rozpoczęte, a jeśli tak, na czym polegają te działania. Czy planuje się przeprowadzenie akcji informacyjnej wśród pacjentów ww. podmiotów leczniczych, mającej na celu zaznajomienie ich z trybem realizacji szczepień przeciwko Covid-19.

Z poważaniem

Hanna Machińska

Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/